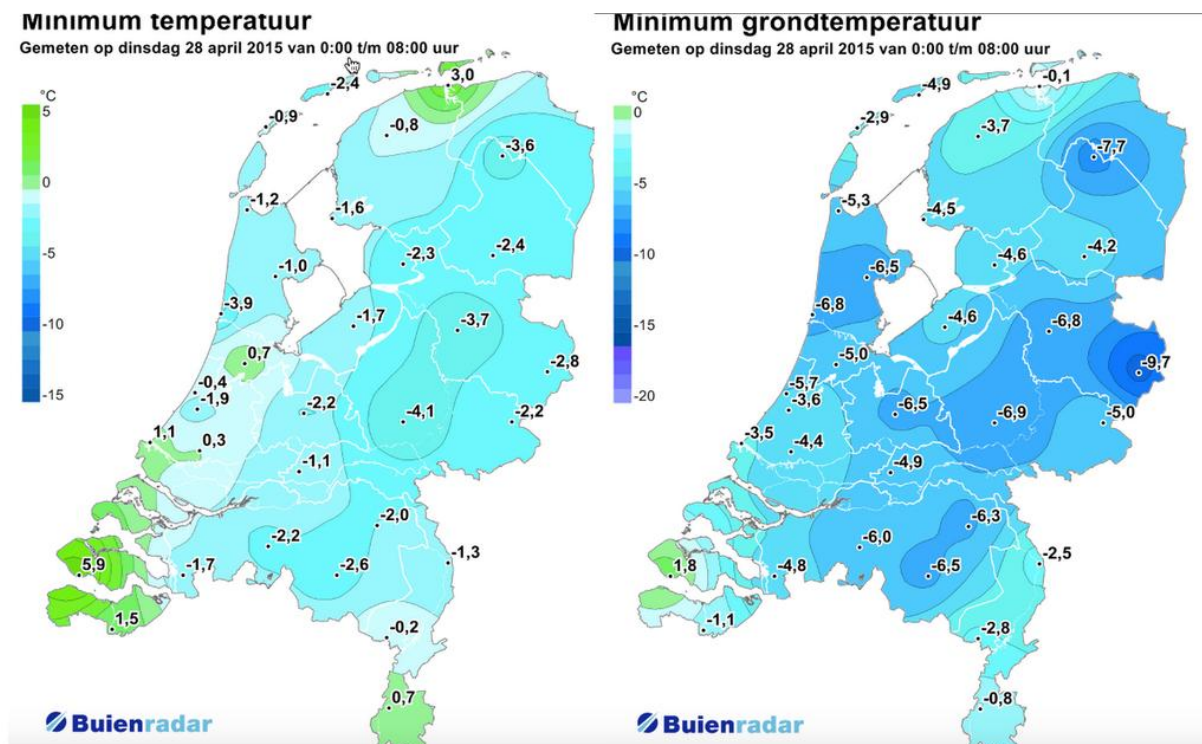

Terugblik wijnjaar 2015

Net als elk jaar bleek ook 2015 weer een bijzonder wijnjaar. Goede wijnboeren hebben dankzij een extra opbrengstreductie toch nog een goede kwaliteit binnengehaald. Jan Oude Voshaar vat het wijnjaar 2015 samen.

Juli en augustus waren warm zodat de pers, die in de komkommertijd om verhalen verlegen zit, dan bij de Nederlandse wijnboeren langs gaat met de vraag: “wordt het een goed wijnjaar?”. Die antwoordden allemaal in koor: “ja, het wordt een superjaar”. Maar zo eenvoudig is wijnbouw in Nederland nou ook weer niet. Voor een goed wijnjaar heb je behalve een warme zomervakantie ook de voor- en nazomer nodig. En die vielen in 2015 wat minder goed uit.

We beginnen met de voorzomer. De tweede helft van april was heel redelijk zodat de vroege rassen (Rondo, Solaris, maar ook Johanniter) al rond 25 april begonnen uit te lopen. De heldere en windstille nacht na Koningsdag was bijzonder koud en dit gaf in de oostelijke helft van Nederland schade aan de jonge ogen in de wijngaarden zonder beregening of andere vorstbescherming.

Regent liep net wat later uit en had veel minder schade, hoewel Twente en de Achterhoek later nog een paar keer te maken kregen met lichtere nachtvorst. Met de klimaatopwarming treedt dit probleem steeds vaker op (zie mijn artikel in het vakblad De Wijngaard van juli 2011), dus nachtvorstbestrijding loont steeds meer.

Omdat mei en juni vrij koel verliepen, viel de bloei vrij laat, maar in Zuid Nederland viel dat nog wel mee. In mei en juni was er overdag een opvallend sterke temperatuur-gradient van zuidoost naar noordwest. In het zuidoosten was het vrij vaak boven 20 graden, maar boven de grote rivieren was het vaak flink koeler. Daar viel de bloei pas tegen 1 juli en door de voorjaarsvorst soms nog wat later.

Vanaf 25 juni werd het warmer en hoopte iedereen dat de achterstand wel goedgemaakt zou worden. In Zuid-Nederland lukte dat ook redelijk (omdat daar die achterstand kleiner was), maar in Midden- en Noord-Nederland niet. Daar viel ondanks de warme augustus de kleuromslag duidelijk later dan de afgelopen jaren. Wijnboeren knippen in een normaal jaar medio augustus trossen weg (bijv. van 16 naar 12 trossen per plant) en de meesten hebben dat ook keurig gedaan. Maar door de warme augustus waren sommigen optimistisch geworden en vergaten dat de trossen nog steeds achter lagen op normaal, vooral boven de grote rivieren. Bij een goede september zou dat ook geen probleem zijn geweest, maar september 2015 was koud en nat. Boven de grote rivieren bleef het kwik de hele maand onder 20 graden steken en door de vele regen begonnen de bessen alsnog flink te zwellen (rond 25 augustus waren ze nog verrassend klein door de groeiachterstand en op zandgronden nog kleiner door de droge zomer). De suikergehalten bleven de hele septembermaand steken rond 60 à 65°Oe en de rijping leek stil te vallen en kwam daarna ook niet meer goed op gang.

Goede wijnboeren hadden zoiets al eens eerder meegemaakt, vooral in 2010. Ze hebben toen geleerd dat je in een slechte september gewoon minder trossen moet laten hangen om ze alsnog voldoende rijp te krijgen voor een goede wijn en voerden begin september alsnog een tweede trosdunning uit (van 12 terug naar 9 trossen en bij een groeiachterstand nog wat sterker). De bottleneck is dat je dan rond 1 september moet weten wat het weer in de komende weken gaat doen. Maar aan de weervoorspellingen lag het dit jaar niet, die waren het er al ruim van tevoren over eens dat de komende weken zouden tegenvallen: koel, nat en weinig zon. Alleen in de hoofden van sommige wijnboeren zat nog het mooie weer van de afgelopen maand en het idee dat de trossen wel rijp zouden worden. Tot hun verrassing verdubbelden de bessen in diameter, vooral op zandgronden. Maar dat betekent dat het volume 8 keer groter wordt!! Probeer dan als druivenplant nog maar om eens die inhoud te laten afrijpen. Dat lukt alleen bij een kleiner totaalvolume. Het mes van een koele, natte september snijdt dus aan twee kanten: het volume dat moet afrijpen wordt veel groter en er is minder zonne-energie. Bij te veel trossen per plant valt dan de rijping stil, met als gevolg halfrijpe druiven die snel last krijgen van lamsteligheid en botrytis en dus snel moeten worden geoogst. Met als resultaat een schrale wijn.

Gelukkig werd oktober alsnog een goede maand, wel wat fris maar redelijk zonnig en droog. Bij de wijnboeren die de opbrengst voldoende hadden gereduceerd, rijpten de druiven toch nog lekker door, mede doordat de botrytis geen probleem werd (koele nachten). Ook de suzuki-fruitvlieg was dit jaar nauwelijks of geen spelbreker. De late rassen zoals Johanniter konden zelfs nog tot begin november blijven hangen en werden alsnog keurig rijp. Kortom, elk jaar is weer anders en ook 2015 was weer een bijzonder jaar, waarin het de goede wijnmakers uiteindelijk toch nog lukte om mooie wijnen te maken, zelfs in Midden- en Noord-Nederland.

Wellicht een tip voor volgend jaar: sommige wijnboeren hebben van de nood een deugd gemaakt door begin september de weggeknipte druiven te gebruiken voor mousserende wijn.